

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ      ประสิทธิภาพของกลุ่มเกษตรกรตามความคิดเห็นของเกษตรกร  
ตำบลในจังหวัดเลย

ชื่อผู้เขียน      นายวระวุฒิ หล้าทุม

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต      (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี ฅ	ลำปาง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา	คุณาพร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป	คชศิลา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กฐิน	ศรีมงคล	กรรมการ

#### บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพของกลุ่มเกษตรกรตามความคิดเห็นของเกษตรกรตำบลในจังหวัดเลยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา บทบาทและหน้าที่ของเกษตรกรตำบลในการพัฒนาเกษตรกร และศึกษาประสิทธิภาพของกลุ่มเกษตรกรตามความคิดเห็นของเกษตรกรตำบล เก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรตำบลจำนวน 86 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ เช่น ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักโดยอาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC<sup>+</sup> ช่วยในการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรตำบลส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุเฉลี่ย 38.3 ปี ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งเฉลี่ย 14.9 ปี อัตราเงินเดือนเฉลี่ย 12,704.40 บาท และมีกลุ่มเกษตรกรที่อยู่ในความรับผิดชอบเฉลี่ย 1.2 กลุ่ม

บทบาทและหน้าที่ของเกษตรกรตำบล ในการดำเนินงานพัฒนาเกษตรกร พบว่าเกษตรกรตำบลส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมวางแผนส่งเสริมการจัดตั้ง และพัฒนาเกษตรกรกับเกษตรอำเภอ และผู้ช่วย เกษตรอำเภอ เกษตรตำบลได้ให้การสนับสนุน การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรร่วมวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร กับคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร ติดตามนิเทศงานของกลุ่มเกษตรกร ดำเนินการส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตร ให้คำแนะนำในการจัดการเกษตรกรตลอดจนการผลิตทางอุตสาหกรรมเกษตรแก่กลุ่มเกษตรกร เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญของกลุ่ม

เกษตรกรประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร และให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของกลุ่มเกษตรกรเป็นประจำทุกปี

ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกลุ่มเกษตรกรตามความคิดเห็นของเกษตรกรตำบล ในการดำเนินงาน พบว่ากลุ่มเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการดำเนินงานดังนี้

- ในประเด็นที่เกี่ยวกับคณะกรรมการกลุ่ม คณะกรรมการต้องเข้าใจระเบียบข้อบังคับของกลุ่มและบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถวิเคราะห์ปัญหาของกลุ่มได้ ต้องมีความเสียสละและปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัดและมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี

- ในประเด็นที่เกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มเกษตรกร สมาชิกกลุ่มต้องเข้าใจและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม มีความซื่อสัตย์สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และควรให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

- ในประเด็นของการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงิน ก่อนการใช้เงินต้องประชุมวางแผนและมีการชี้แจงรายรับรายจ่ายทุกครั้ง มีการจัดสรรกำไรสุทธิตามข้อบังคับโดยเคร่งครัด ประเมินผลการให้เงินกู้แก่สมาชิกและอนุมัติเงินกู้ตรงตามความต้องการของสมาชิกให้มากที่สุด

- ในประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานวัสดุ-อุปกรณ์ของกลุ่ม ควรมีการวางแผนและสำรวจการใช้ปัจจัยการผลิต ตลอดจนจัดหาปัจจัยการผลิตให้ทันฤดูกาลเพาะปลูก และมีการจัดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้สมาชิกซื้อ ยืม หรือเช่า รวมทั้ง จัดย้งฉางเพื่อรวบรวมผลผลิตของสมาชิกด้วย

- ประเด็นสุดท้าย คือ การจัดการต่าง ๆ ของกลุ่ม ควรมีการวางแผนโครงการอย่างเป็นระบบมีการให้ความรู้แก่สมาชิก จัดกิจกรรมเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจ สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือกลุ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลมีดังนี้คือให้การอบรมแก่คณะกรรมการในรายละเอียดของข้อบังคับกลุ่มเกษตรกร กระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานของกลุ่มในระหว่างการประชุมกลุ่มเกษตรกรอย่างเต็มที่ จัดอบรมกลุ่มเกษตรกรในแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเงินของกลุ่ม การสร้างระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของกลุ่ม ควรแจ้งให้สมาชิกทุกคนทราบและให้มีส่วนร่วมในการพิจารณาก่อนจะออกมาใช้บังคับ.

Independent Study Title : Tambon Extension Agents' Opinion on Farmer Group  
Efficiency in Loei Province

Author : Mr. Warawut Latum

M.Sc.(Agriculture) : Agricultural Extension

Examining Committee :

Asst. Prof. Dusdee Nalampang Chairman

Asst. Prof. Warapa Kunaporn Member

Asst. Prof. Prateep Kochsila Member

Asst. Prof. Katin Srimonkol Member

### ABSTRACT

This research had its purposes to investigate the role and function of Tambon Extension Agents in developing of the farmer group as well as an efficiency of the farmer group according to their opinions. Data gathering were done by the used of questionnaire to interview 86 Tambon Extension Agents of Loei province. The collected data were statistically analysed by Statistical Package for Social Science Programme ( SPSS / PC<sup>+</sup> ) in terms of percentage, arithmetic means , standard deviation , and weight mean score (WMS).

The results revealed that the Tambon Extension Agents were mostly male with an average age of 38.3 years. The majority of them completed bachelor degree and served in a position for 14.9 years. An average monthly salary was 12,704.40 Baht. There was 1.2 farmer groups to be responsible for.

The role and function of the Tambon Extension Agents in developing of the farmer group included participatory planning for group establishment and development along with Amphoe

Extension Agent and his assistant, supporting group activities, planning group activities with group committees, monitoring farmer groups, dissemination of agricultural knowledge, providing of suggestion about agricultural management and products, participating in general meeting, evaluating group activities as well as giving recommendation for group problem solving.

The result from the analysis of the group efficiency according to the Tambon Extension Agents showed that an efficient farmer group should have the operational characteristics as followed.

- Group committees should understand group regulation as well as their role and functions. They should be sacrificed and strictly followed the group regulation. Being able to analyse group problem was necessary. They also should be older than 25 years of age.

- Group member should understand and follow group regulation. They should be honest and be able to fully express their ideas and co-operate in any group activities.

- Group finance should be planned. Detail of receipts and payments should be explained. Paying back of net profit to the member should be managed strictly. Evaluating of loan giving and loan approval should be done as much as possible.

- Material and accessory of the group should be planned. Production input should be estimated and provided on time before planting whether for purchasing, borrowing or renting as well as barn should be provided.

- Project planning should be systemically organised. Provision of knowledge and activities to accelerate morale among group members should be managed. More support to non - government sector to be involved in farmer group should be done.

Recommendations from the Tambon Extension Agents were providing the training course about the detail of the farmer group for the group committees, motivating the group member to fully contribute more opinion to the group during group meeting, managing the training course about group finance, and allowing all group members to participatory consider the group regulation.